

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Capitvlo Melphiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

dubitatione postposita benevolam imper-
tias assensum. Datum Laterani III. Kal.
Martij, pontificatus nostri anno quinto.
decimo.

FORMA QUIDEM EST TALIS.

*Dilectis filiis Pandulpho Subdiacono & fratri
Durando familiaribus nostris.*

Illam gerimus de vestra discretionem fi-
duciam ut securè vobis ardua negotia
committamus, pro certo sperantes quòd
ea secundum Deum ad honorem & pro-
fectum apostolicæ sedis curabitis promo-
vere. Quocirca discretioni vestræ per apo-
stolica scripta præcipiendo mandamus
quatenus proficiscentes in Angliam unà
cum venerabili fratre nostro Vintoniensi
Episcopo & dilecto filio Priore Convent-
rensi vel eorum altero, si forsan ambo in-
teresse non possent, Regis præsentiam
adeatis, monentes & exhortantes eundem
efficaciter & prudenter ut Deo & Ecclesiæ
satisfaciat secundum formam subscriptam
inter nos & nuntios suos multimoda delibe-
ratione provisam. Ipse quidem cum suas
patentes litteras vobis tradiderit, & vos
nostras patentes litteras sibi tradatis secun-
dum capitularis tenorem quod ei pridem
diximus sub alphabeto distinctum, vo-
bisque tradimus ad cautelam. Sed si Rex
maluerit ut nec ipse tradat hujusmodi li-
teras suas vobis, nec vos tradatis hujusmo-
di litteras nostras sibi, acquiescatis eidem;
& sic cum prædictis Episcopo & Priore vel
eorum altero, recepto ab eo publicè jura-
mento quòd super his pro quibus de man-
dato nostro excommunicatus existit nos-
tris mandatis absolutè parebit, tu, fili
Subdiacone, beneficium ei absolutionis im-
pendas, reconcilians eum ecclesiasticæ uni-
tati, ac deinde recipientes ab ipso tam pro
venerabili fratre nostro Cantuariensi Ar-
chiepiscopo quam pro coepiscopis ejus &
monachis Cantuariensibus ac omnibus aliis
ad hoc negotium pertinentibus plenam se-
curitatem ac idoneam cautionem per ho-
norabiles nuntios faciatis eos in Angliam
revocari; quibus idem Rex omnem ran-
orem & indignationem remittat; ac re-
cepto à præfato Archiepiscopo juramento
quòd à suis prædecessoribus consuevit illius
progenitoribus exhiberi, universa ei con-
cedat & tradat & faciat ab eo pacificè pos-
sideri quæ ad ipsum pertinere noscuntur,
ita quòd super ablatorum restitutione ac
recompensatione damnorum satisfactio-
nem plenariam tam ipsi quam aliis univer-
sis faciat exhiberi; & sic tu relaxes senten-

tiam interdicti. Si verò circa horum aliquid
de quo meritò valeat dubitari quicquam
emerferit quæstionis, nostro reservetur
mandato; injungendo super hoc ipsi Re-
gi ex debito præstiti juramenti ne propter
hujusmodi dubium relaxatio interdicti ni-
miùm differatur. Testes autem qui super
eo fuerint nominati, si se gratia, odio, vel
timore subtraxerint quòd minus perhibeant
testimonium veritati, ad hoc per censu-
ram ecclesiasticam appellatione remota
compellas; quatenus inquisita & cognita
veritate, si quid super ablatorum restitu-
tione vel recompensatione damnorum
propter quæstionem subortam remanserit
imperfectum, per apostolicum tandem
mandatum consultius impleatur. Quòd si
fortè præfatus Rex infra mensem præscrip-
tam formam non duxerit acceptandam,
sed in sua maluerit duritia perdurare, vos
ex tunc recedentes ab ipso, significetis ex
parte nostra prædictis Archiepiscopo &
Episcopis ut negotium Ecclesiæ, prout
melius poterunt, persequantur, vosque
non differatis ulterius ad nostram præsen-
tiam remeare.

CAPITULO MELPHIENSI.

Avres habuit & non audivit, nares &
non odoravit, ille qui præfuit & ob-
fuit Ecclesiæ Melphienfi, cum operum
ejus clamores, qui usque ad nos in longin-
quo insinuatione clamosa communis ferè
opinionis vallata testimonio pervenerunt,
in proximo noluerit intelligere ut bene
ageret, comparatus jumentis insipienti-
bus, & similis illis effectus, & nostræ com-
monitionis surdus auditor, inter virtutum
odorem & factorem non discreverit vitio-
rum. Acceperamus siquidem olim qualiter
R. tunc Melphienfi Episcopus, si Episco-
pus dici debet quem opera mercenarium
exhibuerunt, non pastorem, habitus fue-
rat de bonæ memoriæ Jacobi prædecesso-
ris sui morte suspectus, quid & qualiter
post obitum illius proprio firmaverat jura-
mento, & contra id venerat quod jurarat,
quomodo tandem in sua fuerat electione
processum, qualiter etiam illa quam in
oculis populi ad publicæ infamiae testimo-
nium detinebat, in die consecrationis ejus
enixa, & libidinis testem produxerat, &
quasi recentis ediderat incontinentiæ ar-
gumentum, & quomodo alius qui post eum
venerat & descenderat ex eodem, ante ip-
sum factus est Presbyter, ante patrem as-
cendens filius ad altare. Nos autem erga
ipsum tanta patientia sumus usi quòd qui

*Epist. 135.
Vt alium Episcopum eligat.*

poteramus descendere ac videre utrum clamor qui ad nos de ipso ascenderat, opere completeretur, & respondente facto sermone, vibrare ultionis gladium in eundem, virgam correctionis remisimus, rigorem iudicij suspendentes, & affectu ei patris spiritualis exhibito, ipsi caritative monitionis manna porreximus prægustandum. Et ne quid de contingentibus omittere videremur, oblatum nobis infamiae suae libellum sibi duximus transferendum, audita suis oculis admoventes; ut ingressus conscientiae suae iudicium, idem sibi testis & iudex existens, humiliatus ad poenitentiam sic apud se caderet quod resurgeret apud Deum. Ipse verò, tamquam aspis surda, quæ vocem non exaudit incantantium sapienter, usque adeo nostros projecit post sua terga sermones quod, sicut postmodum nostris fuit auribus intimatum, deposita penè penitus modestia pastorali, carnem & sanguinem sapiens, filium voluptatis & sanguinis, & alias prorsus indignum & moribus onerosum, dignis & honorabilibus prætulit officio cantoriae; sicque factus est post Episcopum primus inter alios excellentia dignitatis qui meritis novissimus existeret, & primi prærogativa virtutum facti sunt novissimi beneficii qualitate. Nepotibus quoque suis vagientibus in cunabulis, licet ad plus vix valentibus balbutire, nedum quod in Ecclesia legerent vel cantarent, nisi fortè legat balbutiens expeditè, ac dulces choro concinentium resonet vagiens melodias, majores præbendas tribuit & beneficia meliora; portantibus aliis pondus diei & ætus, & istis ubi non feminaverunt metentibus plena manu. Hæc autem licet se promiserit correcturum sub fidei sponcione, faciens tamen ad ulteriora processum, immo magis excessum, tam vos quam alios Clericos præbendis & beneficiis prætermisso juris ordine spoliavit, & contra Turonensis statuta Concilij, quod sectionem inhibet præbendarum, dividebat & divisas conferebat præbendas, non secundum rationis iudicium, sed pro suæ arbitrio voluntatis. Sponsalia sanè, nisi de solvenda sibi pecunia præcederent sponcione, contrahi prohibebat; ac factus in templo Domini venditor columbarum, qui numulariorum menfas evertere debuisset, opibus, non operibus, pensatis in subditis, in collatione beneficiorum & aliorum quæ juris spiritualis existunt, non quid exigeret meritum, sed quid munus suggereret attendebat; ut qui plus de temporalibus in stateris

ejus dolosis posset appendere, plus de spiritualibus reportaret; sicque ad Simonem magum imitatione simoniacæ pravitatis accessit quod à Simone Petro penitus vitus est discessisse. In iis autem & aliis quæ licet in publicum malitia sua prodiderit, nos tamen fastidio subticemus, in patientia supportavimus, illi locum veniæ reservantes, ut si forsan actus suos reformaret in bonum, sibi nostra clementia ignosceret, ne periret. Sed ipse gratia nostræ benignitatis abusus, ut nos acrius provocaret, Ortoni reprobo & maledicto, nec pulsatus precibus, nec sufficienti metu commotus, Melfiensem subdidit civitatem; factusque prodicione præcursor, cives quos revocasse debuerat prævenit temerè ad jurandum, immò potius dejurandum, (cum dici non debeat juramentum per quod iustitia læditur, fides alij debita violatur, & cuius adhuc manus, & excommunicato prædicto tanto principalius inter alios regni prælatos adhæsit quanto plus aliis ab Ecclesiæ devotione ac memorati Regis fidelitate recessit. Porro ut poena revocaret à culpa quem culpa traxit ad poenam, & sentiret fulgura qui tonitrua non timebat, venerabili fratri nostro Murano Episcopo nostris dedimus litteris in præceptis ut ipsum ab officio pontificali suspendens, nimitter eidem injungeret quod infra tres menses nostro se conspectui præsentaret; alioquin ex tunc eum vinculo excommunicationis astringens, vobis ex parte nostra præciperet ut provideret Ecclesiæ vestræ ac vobis personam idoneam canonicè in pastorem. Cumque per supradictum Muranum Episcopum nostra fuisset auctoritate suspensus, infra trium mensium spatium eidem indultum per nuntios instruit & humiliter supplicavit ut terminum quo nostro se debebat præsentare conspectui dignaremur usque ad octavas beati Martini proximo præteritas prorogare. Cui non solum illas, sed etiam usque ad octavas Epiphaniæ, ad convincendam ejus malitiam, alias inducias duximus indulgendas. Interim autem ipse iram sibi accumulans in die ire, nedum quod à præmissis non destitit, sed etiam, sicut accepimus, tamquam fecus cum morte pepigerit, in profundum veniens vitiorum, in contumaciam se majorem erexit, & prioribus pejora commisit,

medio tempore bona Ecclesia sibi commissa tam prodiga dispensatione dispergens quod eventu secuto premissa petitionis interprete, ad dissipandum, non ad comparandum in nostra presentia, visus est prorogationem termini non absque illusione sedis apostolicæ postulasse. Cum igitur idem mortuus per peccatum, & evidentia suorum actuum perversorum extra civitatem delatus, jamque delinquendi consuetudine compeditus in monumento jaceat foetidus, non adiciens ut resurgat, ut excidatur sicut fatua, quæ nec verba salutis enuntians, nec opera virtutis exercens, non protulit fructus aut folia, sed terram sterilem reddidit sub occupatione nociva, dictum R. ab Ecclesia Meliensi perpetuo duximus amovendum, ut nec etiam ut subjectus in ea remaneat cui sic præesse noluit ut prodesset, excommunicationis vinculo innodantes si quis ei de cetero præsumpsit intendere ut pastori. Contractus præterea venditionis, donationis, vel cujuslibet alterius alienationis, quos in damnum celebravit ejusdem Ecclesiæ, irritamus; & ut terra quæ sub umbra inutilis arboris sterilis habebatur, per novam plantationem ad fructificandum culturam recipiat congruentem, per apostolica scripta districtè præcipiendo mandamus quatenus in talem personam de prudentum virorum consilio vota vestra per electionem canonicam conferatis per quam & præteriti temporis valeat reparari jactura & futuri commoditas provideri. Datum Laterani 111. Kal. Februarij, pontificatus nostri anno decimoquinto.

STEPHANO CANTVARIENSI Archiepiscopo S. R. E. Cardinali, Willielmo Londoniensi, Eustachio Eliensi, Agidio Herefordensi, & Huberto Lincolnensi Episcopis.

Epist. 136. Pax iniqua denuntiat irrita.

EA quæ illicitè præsumuntur contra honestatem canonicam aut ecclesiasticam libertatem meritò debent per auctoritatem apostolicam irritari, ne forte transeant præsumptoribus in exemplum. Quocirca fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus concessionem, pactionem, sive promissionem quas clerici seu religiosi viri cujuscunque professionis vel ordinis Iohanni Regi Angliæ super ablatis vel extortis post interdictum fecerunt, quò minus ipsa restituantur ad plenum, denuntietis irritas & inanes. Auctores etiam, & procuratores illarum, nisi Tom. II.

moniti satisfecerint, excommunicationis vinculo innodetis. Si qui verò prædictorum noluerint ablata vel extorta repetere, detentores eorum nihilominus ipsa restituere compellatis, in terra sanctæ subsidium juxta mandatum apostolicum reservanda. Quòd si non omnes &c. tres aut duo vestrum appellatione remota &c.

E I S D E M.

Nisi præsumptorum temeritas puniretur, nimis insolesceret audacia malignorum, qui nolentes inter fas & nefas discernere, vitium pro virtute ac vanitatem pro veritate sequuntur. Nos igitur, quibus imminet ex apostolicæ servitutis officio errata corrigere ac prava reducere in directam, per apostolica vobis scripta mandamus quatenus viros ecclesiasticos qui Iohanni Regi Angliæ anathematis vinculo innodato ministerium, consilium, vel auxilium præstiterunt in iis quæ sunt contra justitiam & libertatem ecclesiasticam attentata, illosque qui ab eodem Rege post excommunicationem vel ab aliis excommunicatis scienter per collationem vel presentationem ecclesiastica beneficia sunt adepti, & similiter eos qui ob causas excommunicati prædictas, excommunicationis suæ tempore beneficia ecclesiastica receperunt, necnon ecclesiasticos viros qui scienter excommunicatis ecclesiastica beneficia contulere, similiter clericos & viros religiosos qui publicè communicaverunt præfato Regi & aliis excommunicatis auctoritate apostolica nominatim in casibus non concessis, ab officiis & beneficiis ecclesiasticis suspendatis donec se apostolico conspectui representent cum vestrarum testimonio litterarum plenam & meram continentium veritatem, illis duntaxat exceptis qui per satisfactionem condignam ad mandatum Ecclesiæ redierunt. Quòd si non omnes &c. ut supra.

Epist. 137. De negotio Archiepiscopi Cantuariensis. Vide supra epist. 134.

E I S D E M.

Sæpe contingit ut dum hostilis malignitas se reperit coartatam, pacem in dolo dissimulet, dolumque post pacem attentet, ut eos fraudibus circumveniat quibus non potuit viribus prævalere. Volentes itaque contra dolositates hujusmodi diligenti providere cautela, præsentium vobis auctoritate concedimus quòd si Iohannes Rex Angliæ violaverit pacem postquam inter ipsum & Ecclesiam Anglicanam provisione fuerit apostolica reformata, nisi

Epist. 138. Super eodem.

ZZzz ij